

I. Právní úprava a vybraná ustanovení

ZÁKON 541/2020 Sb. o odpadech

§ 1

Účel a předmět úpravy

(1) Účelem tohoto zákona je zajistit vysokou úroveň **ochrany životního prostředí a zdraví lidí** a trvale udržitelné **využívání přírodních zdrojů předcházením vzniku odpadů** a nakládáním s nimi v souladu s hierarchií odpadového hospodářství za současné **sociální únosnosti a ekonomické přijatelnosti** tak, aby bylo dosaženo **cílů** odpadového hospodářství stanovených **v příloze č. 1** k tomuto zákonu a umožněn přechod k oběhovému hospodářství.

Příloha č. 1

Cíle odpadového hospodářství

- 1. Zvýšit do roku 2025 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 55 %** celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
- 2. Zvýšit do roku 2030 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 60 %** celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
- 3. Zvýšit do roku 2035 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 65 %** celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
4. Odstraňovat uložením na skládku v roce 2035 a v letech následujících **nejvýše 10 %** z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
5. Energeticky využívat v roce 2035 a v letech následujících **nejvýše 25 %** z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky; toto množství může být navýšeno o rozdíl mezi množstvím komunálních odpadů, které mohly být uloženy na skládku podle bodu 4, a skutečným množstvím komunálních odpadů uložených na skládku.

Komunální odpad a další odpady v obecním systému

§ 59

Obecní systém

(3) Obec je povinna zajistit, aby odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily **v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 %**, v kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 % a v kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 % z celkového množství komunálních odpadů, kterých je v daném kalendářním roce původcem. Do výpočtu podílu mohou být zahrnuty rovněž odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob, které nejsou předávány do obecního systému.

(4) Ke splnění povinností podle odstavců 1 až 3 obec nastaví obecní systém odpadového hospodářství (dále jen "obecní systém"). Obecní systém **může** obec nastavit obecně závaznou vyhláškou.

§ 60

(4) **Obec je povinna informovat nejméně jednou ročně způsobem umožňujícím dálkový přístup o způsobech a rozsahu odděleného soustředování komunálního odpadu, využití a odstranění komunálního odpadu a o možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálního odpadu. Nejméně jednou ročně obec zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup kvantifikované výsledky odpadového hospodářství obce včetně nákladů na provoz obecního systému.**

§ 122

Přestupky obce

(1) Obec se dopustí přestupku tím, že

c) v rozporu s § 59 odst. 3 nezajistí splnění stanoveného podílu odděleně soustředěvané recyklovatelné složky z celkového množství komunálních odpadů,

d) nesplní některou z informačních povinností podle § 60 odst. 4,

(2) Za přestupek obce lze uložit pokutu do

a) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d),

b) 200 000 Kč*, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c) nebo e) až g), nebo

c) 10 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a), nebo b).

(přestupek projednává inspekce, nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností, navíc podle § 123, informuje o této skutečnosti ostatní příslušné správní orgány a krajský úřad.)

§ 157

(1) V poplatkovém období **do roku 2029** se komunální odpad splňující podmínky podle § 40 odst. 1 s výjimkou nebezpečných odpadů, jehož původcem je obec, zahrne namísto dílčího základu poplatku za ukládání využitelných odpadů do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu, pokud celková hmotnost takového odpadu uloženého na libovolnou skládku od prvního dne kalendářního roku, ve kterém nastane toto poplatkové období, ve vztahu ke kterému uplatní obec **nárok podle odstavce 2, nepřesáhne množství vypočtené podle přílohy č. 12** k tomuto zákonu. Pokud se v poplatkovém období toto množství přesáhne, zahrne se do dílčího základu poplatku za ukládání komunálního odpadu pouze část odpadu do jeho dosažení.

(4) **Sazba poplatku za ukládání odpadů na skládku pro dílčí základ poplatku za ukládání komunálního odpadu činí 500 Kč za tunu.**

Příloha č. 12

Množství odpadů, na které se vztahuje výjimka podle § 157

1. Celkové množství odpadů, na které se vztahuje v kalendářním roce výjimka pro zařazení do dílčího základu poplatku podle § 157, se vypočte jako **násobek počtu obyvatel obce** uvedeného v bilanci obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu kalendářního roku bezprostředně předcházejícího poplatkovému období (dále jen "bilance obyvatel") a **množství odpadů na jednoho obyvatele** uvedeného v následující tabulce pro kalendářní rok, ve kterém nastane poplatkové období.

Tabulka

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Množství odpadu na obyvatele v tunách	0,2	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12

II. Příklady reálného dopadu na město

1. Ukládání na skládku – výpočet a dodržení limitů pro třídící slevu

- Do roku 2029 je třídící sleva 500,- Kč na množství uvedené v tabulce přílohy č. 12. vždy na daný rok.

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Množství odpadu na obyvatele v tunách	0,2	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12

Prakticky to znamená:

* rok 2021 = 0,2 t x počet obyvatel 3787 = 757,4 t – tyto tuny ukládáme za 500,- Kč a mluvíme o třídící slevě. Vše nad tuto hmotnost / třídící slevu, uvedenou pro přehlednost **červěně** v tabulce přílohy č. 9, se platí už draž, za rok 2021 je to 800,- Kč

	Poplatkové období v roce									
Dílčí základ poplatku za ukládání	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelných odpadů *)	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkových odpadů	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečných odpadů	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraných technologických odpadů	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
sanačních odpadů	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Bez radikální změny systému obce by to v dalších letech, znamenalo:

1. rok 2022, třídící sleva 500,- Kč je na 720 t (rok 2022 = 0,19 t x počet obyvatel 3787 = 720 t). Nicméně jsme odevzdali 1167 t (údaj z roku 2020), to znamená, že za každou tunu nad třídící slevu 720 t zaplatíme 900,- Kč (1167 t - 720 t = 447 t) 447 t nad třídící slev je za 900,- Kč (447 t x 400,- Kč - přeplatek nad tř. slevu) = 178.000,- Kč

2. příklad pro rok 2023, třídící sleva 500,- Kč je na 682 t (1167 – 682 = 485) (zbývajících 485 t by bylo za 1000,-) 485x500 (přeplatek nad tř. slevu) = 242.000,- Kč

3. příklad pro rok 2024, třídící sleva 500,- Kč je na 644 t (1167 – 644 = 523) (zbývajících 523 t by bylo za 1250,-) 523x750 (přeplatek nad tř. slevu) = 392.000,- Kč

4. příklad pro rok 2025, třídící sleva 500,- Kč je na 606 t (1167 – 606 = 561) (zbývajících 561 t by bylo za 1500,-) 561x100 (přeplatek nad tř. slevu) = 561.000,- Kč

5. příklad pro rok 2029, třídící sleva 500,- Kč je na 454 t (1167 – 606 = 713) (zbývajících 713 t by bylo za 1850,-) 713x1350 (přeplatek nad tř. slevu)=963.000,- Kč

K příkladům 1.-5. je třeba už nyní připočíst poplatek za uložení + dopravu.

2. Odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu

V roce 2020 bylo vytríděno 35 % procent odděleně soustředované recyklovatelné složky z celkového množství komunálních odpadů. V roce 2025 a následujících letech to má být alespoň 60 %. Bez radikální změny, bychom při stávajícím systému dostali pokutu 200.000,- Kč za neplnění. (od IŽP nebo ORP + neplnění oznámeno KÚ a příslušným SÚ)

III. Náklady na provoz obecního systému odpadového hospodářství za rok 2020

Celkové náklady (nezahrnut provoz SD – tzn. mzdové náklady, energie, pravidelné kalibrace a údržba vybavení /váha, lis, atd.../)

	Množství + [t]	Množství - [t]	Kč / doprava	Kč / zneškodnění
Celkem:	1670,26095	1670,26095	2323307,12	2141226,07

Náklady:

+ za dopravu.....2.323.307,- Kč

+ za zneškodnění 2.141.226,- Kč

Celkem.....4.464.553,- Kč

Celkové náklady 4.464.553 : 3787 počet obyvatel = **1.179,- Kč náklady na občana**

Od nákladů lze odečíst:

- od EKO-KOMu 440.000,- Kč

- od podnikatelů 500.000,- Kč vybraných za zapojení do systému

- další finanční prostředky za papír, kov, elektro atd...

(jsou bezvýznamné a jejich cena se v průběhu roku pohybovala i v záporných hodnotách)

Celkem.....940.000,- Kč

Celkem náklady 4.464.553 – 940.000 = 3.524.553,- Kč

3.524.553,- Kč: 3787 počet obyvatel = **930,- Kč náklady na občana za rok 2020**